

Akdeniz'deki su

Avrupa Birliği Akdeniz Ülkelerinde Su Yönetimi

Juan Canovas Cuenca

Araştırma Görevlisi

**Murcian Tarım-Gıda Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü
Avrupa-Akdeniz Su Sektöründe Bilgi Birikimi Bilgi
Sistemi'nin (EMWIS) Eski Başkanı**

Bu makale, Akdeniz bölgesindeki AB Üye Devletleri'nde su yönetimi için kurumsal çerçeveyi analiz edecektir. Maruz kaldıkları iklim koşulları nedeniyle su, toplumlarının sosyal ve ekonomik kalkınması için gerekli olan kıt bir emtiadır. Bununla birlikte, bu kalkınma sürdürülebilir olmalı ve dolayısıyla onu oluşturan çevreye ve doğal kaynaklara saygı göstermelidir. Makale ayrıca Avrupa Birliği'nin düzenleyici çerçevesine (Su Çerçeve Direktifi'nin bütünleştirici işlevinin özellikle önemli bir rol oynadığı), ulusal mevzuata (Direktifin bütünleştirici işlevine özel bir atıfla) ve Avrupa su kaynakları yönetimiyle ilgili düzenlemelerin özelliklerine bakmaktadır. Kullanıcı toplulukları ve su yönetimine köklü katılımları özel bir değerlendirmeye tabi tutulmaktadır. Tüm bunlar, Akdeniz su kültürünün gerçekliğine dair temel bir kanaat temelindedir.

Akdeniz Avrupa'daki Su Kaynakları

Avrupa Birliği'nin Akdeniz kısmı -bu çalışmanın konusu- şu Üye Devletlerden oluşmaktadır: Kıbrıs, Yunanistan, Malta, İtalya, Fransa ve İspanya. Ayrıca, bu ülkelerin ortak su kültürünü paylaşması nedeniyle Portekiz bu grubun bir üyesi olarak kabul edilebilir. Toplamda, bu şekilde tanımlanan bölgenin yaklaşık 1,6 milyon km²'lik bir yüzey alanı vardır; yaklaşık 185 milyon insana ev sahipliği yapan.

Yenilenebilir su kaynaklarının toplam hacmi 650,26 km³'tür. yılda. İki ada devleti (Kıbrıs ve Malta) hariç, bu kaynakların kullanımı bu hacmin altındadır. Tablo 11, yenilenebilir su kaynaklarının yıllık hacmi ve bu ülkelerin her birinde 2000 yılında kullanılan oranı hakkında bilgi sağlar.

Bölgedeki tüm ülkeler deniz ve acı su için tuzdan arındırma tesisleri kurmuş olup, bu da bu bölgedeki belirli yerlerde su eksikliğinin bir göstergesidir.

Kurulu su tuzdan arındırma kapasitesi 1,37 km³'dir₃ veya yenilenebilir su kaynaklarının yaklaşık %2'si. Tablo 12, Avrupa Birliği'nin Akdeniz ülkelerinin tuzdan arındırılmış su üretim kapasitesine ilişkin verileri içermektedir.

Tablo 13, bu ülkelerin her birindeki yeraltı suyu kaynakları ve bunların yıllık kullanım oranları hakkında bilgi içerir. Genel olarak, yeraltı suyunun çıkarılması ve kullanımı, tükenme noktasına yakın kullanıldığı iki ada devleti (Kıbrıs ve Malta) hariç, mevcut hacmin altındadır.

Son olarak, Tablo 14 AB'nin Akdeniz ülkelerindeki farklı kullanımlardan kaynaklanan teorik talep hakkında bilgi sağlar. Orada, gezegendeki diğer birçok yerde olduğu gibi, tarımsal kullanımlar (sulama) için su talebi toplam kullanım gereksinimlerinin yaklaşık %75'idir.

Avrupa'nın Suyla İlgili Düzenlemeleri

Şu anda incelenen bölgelerde su yönetiminin hukuki dayanağı, büyük ölçüde kamu hukukundan kaynaklanan düzenlemelerden oluşmaktadır: ancak bu durum, söz konusu bölgelerin bazılarında özel su hukukunun uygulanabilirliğini geçersiz kılmamaktadır.

Avrupa Birliği su hukuku, esas olarak AB kurumları ve ilgili kuruluşlar tarafından çıkarılan yönetmeliklerden oluşmaktadır.

Dosya

Tıp.2008

81

TABLO 11 Avrupa Akdeniz Ülkelerindeki Yenilenebilir Su Kaynakları (km³yılda) (2000)

Ülke	Yenilenebilir su kaynakları	Kullanılan su kaynakları	Fark
Yunanistan	74.00	8.70	65.30
Kıbrıs	0,21	0,21	0,00
Malta	0,05	0,05	0,00
İtalya	191,00	56.60	134.40
Fransa	204.00	37,70	166.60
İspanya	112.00	44.10	67.90
Portekiz	69.00	08.30	60.70
TOPLAM	650.26	155.26	495,00

Kaynak: Canovas Cuenca ve del Campo García, 2007; P. 69

TABLO 12 Avrupa Akdeniz Ülkelerinde Tuzdan Arındırılmış Su Üretim Kapasitesi (km³yılda) (2007)

Ülke	Tuzdan arındırılmış su üretim kapasitesi
Yunanistan	0,022
Kıbrıs	0,040
Malta	0,036
İtalya	0,198
Fransa	0,083
İspanya	0,987
Portekiz	0,004
TOPLAM	1.370

Kaynak: Cánovas Cuenca ve Juan y Martínez Vicente, 2007; s.61

TABLO 13 Avrupa Akdeniz Ülkelerindeki Yeraltı Suyu Kaynakları (km³yılda) (2000)

Ülke	Yeraltı suyu kaynakları [1]	Çıkarılan yeraltı suyu kaynakları [2]	[2]/[1]
Yunanistan	10.30	2.00	0,19
Kıbrıs	0,28	0,20	0,71
Malta	0,03	0,03	1.00
İtalya	43.00	13.90	0,32
Fransa	100,00	6.00	0,06
İspanya	29.90	5.50	0,18
Portekiz	4.00	Müsait değil	Müsait değil
TOPLAM	187.51	-	-

Kaynak: Margat ve Valle, 2000, *Mavi Plan*.TABLO 14 Avrupa Akdeniz Ülkelerinde Suya Yönelik Teorik Talep (km³yılda) (2000)

Ülke	Kentsel	Tarımsal	Endüstriyel
Yunanistan	1.20	9.26	0,10
Kıbrıs	0,08	0,24	0,007
Malta	0,04	0,005	0,003
İtalya	6.32	19.21	0,51
Fransa	6.49	8.65	0,52
İspanya	4.45	23.71	0,36
Portekiz	1.11	4.63	0,09
TOPLAM	19.69	65,71	1.59
Toplamin %'si	%22,63	75.54%	1.83%

Kaynak: Canovas Cuenca ve del Campo García, 2007; P. 79

Üye Devletlerin her birinin ulusal hukukuna özlem duymak.

AB Suyla İlgili Mevzuatlar

Avrupa Topluluğu'nu (AT) kuran Antlaşma, topraklarındaki suyu düzenleyen düzenlemelerin temelini oluşturur. Çevreyle ilgili XIX. Başlık, biri su olan doğal kaynaklara atıfta bulunur ve belirgin şekilde koruyucu nitelikte üç maddeden oluşur. Madde 175.2.b), Konsey'e, Avrupa Parlamentosu, Ekonomik ve Sosyal Komite ve Bölgeler Komitesi'ne danıştıktan sonra, Komisyon'un teklifi üzerine ve oybirliğiyle hareket ederek, su kaynaklarının niceliksel yönetimini etkileyen önlemleri kabul etme yetkisi verir.

Antlaşmanın 6. maddesi, sürdürülebilir kalkınmayı teşvik etmek amacıyla, çevre koruma gerekliliklerinin AT'nin politikalarının ve faaliyetlerinin tanımlanması ve uygulanmasına entegre edilmesi gerektiğini belirtmektedir. Bu politikalar su gibi doğal kaynakların kullanımıyla ilgili olduğunda, sınırsızmış gibi davranılamaz, bunun yerine Antlaşmanın 174.1. maddesinde belirtilen ihtiyatlı ve rasyonel kullanım gerekliliğine uyulmalıdır. AB'nin su kaynağı hukukunu çevre koruma alanına yerleştirmesi, Birliğin anayasal antlaşmasının arkasında yatan ve bundan türetilen tüm düzenlemelerde açıkça görülen kaynakları koruma hedefini göstermektedir. Bu nedenle, Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyi'nin su politikası alanında Topluluk eylemi için bir çerçeve oluşturan 60/2000/EC sayılı Direktifinin önsözünün 1. maddesi, Su Çerçeve Direktifi'nde "Su, diğerleri gibi ticari bir ürün değil, aksine korunması, savunulması ve bu şekilde ele alınması gereken bir mirastır" denmektedir. Sonuç olarak, Madde 1, amacının iç yüzey suları, geçiş suları, kıyı suları ve yeraltı sularının korunması için bir çerçeve oluşturmak olduğunu belirtmektedir. Şüphesiz bu koruma görevi, su kaynakları yönetimiyle elde edilecek hedeflerden biri olmalıdır.

Avrupa Su Çerçeve Direktifi, su kaynaklarını kapsayan Avrupa Topluluğunu kuran Anlaşmanın ilk büyük ölçekli düzenleyici sonucudur. Bu yönetmelik, bu kaynakla ilgili diğer Topluluk Direktiflerini kanunlaştırır ve birleştirir. Arka planı, Lahey'de düzenlenen yeraltı suyuyla ilgili Bakanlar Semineri bildirisinde bulunabilir

1991 yılında, tatlı su kaynaklarının sürdürülebilir yönetimi ve korunmasını sağlamak için bir önlemler programının uygulanması çağrısında bulunan Su Çerçeve Direktifi'nin Giriş Maddesi 15, su teminini AT Antlaşması'nın 16. Maddesi amaçları doğrultusunda genel ilgi hizmeti olarak tanımlar ve bu hizmetin yeterli garantilerle sağlanması için Topluluk kurumları ve Üye Devlet tarafından özel bir çaba gösterilmesini gerektirir. "Tedarik" teriminin anlamını genel olarak belirleyen hiçbir bildiri bulunamamıştır ve bu nedenle bu, su kaynaklarının sürdürülebilir, dengeli ve adil kullanımı için gerekli olduğu üzere, sosyal ve ekonomik aktörlerin her türlü talebini karşılayacak kalitede su teminini (yüzey veya yeraltı suyu) içerebilir.

Su Çerçeve Direktifi, her Üye Devletin, bir veya daha fazla komşu nehir havzasını ve bunlarla ilişkili yeraltı ve kıyı sularını içeren her bir nehir havzası bölgesini, bölgesel birimlerini tanımlamasını öngörür. Bunlar, Su Çerçeve Direktifi'nin 13. Maddesinde tanımlanan ilgili havza yönetim planlarında yer alan tahminlere dayalı olması gereken su kaynaklarının yönetimi için ana birimlerdir. Bu yönetim araçları ilk olarak 2008'de formüle edilmeli ve kesin olarak 2009'da yayınlanmalıdır.

Yönerge ayrıca Avrupa Birliği'nde suyun yönetimi ve kullanımının farklı yönlerini yöneten diğer tüm Topluluk kuralları için düzenleyici bir şemsiye sağlar. Bunlar aşağıdakileri içerir, ancak bunlarla sınırlı değildir:

- Üye Devletlerde içme suyu amaçlı yüzey sularının sahip olması gereken kaliteye ilişkin 75/440/EEC sayılı Direktif.
- Üye Devletlerde içme suyu amaçlı yüzey sularının ölçüm yöntemleri ve örnekleme ve analiz sıklıklarına ilişkin 9 Ekim 1979 tarihli 79/869/EEC sayılı Konsey Direktifi.
- 17 Aralık 1979 tarihli, yeraltı sularının belirli tehlikeli maddelerden kaynaklanan kirliliğe karşı korunmasına ilişkin 80/68/EEC sayılı Konsey Direktifi. 23 Aralık 1991'de değiştirildi. Avrupa Su Çerçeve Direktifi'nin 22. Maddesi, 2. Bölümü uyarınca, bu 22 Aralık 2013'te yürürlükten kaldırılacak.
- Kentsel atık su arıtımına ilişkin 91/271/EEC sayılı Direktif.
- Korumaya ilişkin 91/676/EEC Direktifi

Tarımsal kaynaklardan gelen nitratların neden olduğu kirliliğe karşı suların korunması.

- Entegre kirliliğin önlenmesi ve kontrolüne ilişkin 96/61/EC sayılı Direktif.
- Konseyin insan tüketimine yönelik suyun kalitesine ilişkin 98/83/EC sayılı Direktifi.
- Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin yüzme suyu kalitesinin yönetimine ilişkin 2006/7/EC sayılı Direktifi.
- Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin, Topluluğun su ortamına deşarj edilen bazı tehlikeli maddelerin neden olduğu kirliliğe ilişkin 2006/11/EC sayılı Direktifi.
- Balık yaşamını desteklemek amacıyla korunması veya iyileştirilmesi gereken tatlı suların kalitesine ilişkin 2006/44/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi.
- Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin 12 Aralık 2006 tarihli, kabuklu deniz ürünleri sularında aranan kaliteye ilişkin 2006/113/EC sayılı Direktifi.
- Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin 12 Aralık 2006 tarihli 2006/118/EC sayılı Direktifi, yeraltı suyunun kirlenmeye ve bozulmaya karşı korunması hakkında, yeraltı suyu kirliliğini önlemek ve kontrol etmek için özel önlemlerin alınmasına ilişkin Su Çerçeve Direktifi'nin 17. maddesinin gerekliliklerine yanıt olarak geliştirilmiştir. 80/68/EEC Direktifi ve buna ilişkin değişiklikler tarafından sağlanan korumanın sürekliliğini sağlama işlevi verilmiştir ve bu sistemin 22 Aralık 2013'te yürürlükten kaldırılması nedeniyle sona ermesine kadar uygulanmasını yönetecek geçiş önlemlerini içermektedir. Bu önlemler, esas olarak, yetkilendirmeyi etkilemektedir.

16 Ocak 2009'dan 22 Aralık 2013'e kadar Liste I ve II'de yer alan maddelerin bertarafına ilişkin prosedürler.

- Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin 23 Ekim 2007 tarihli, taşkın risklerinin değerlendirilmesi ve yönetimine ilişkin 2007/60/EC sayılı Direktifi.

Tüm bu Direktifler, bunlarda yapılan değişiklikler ve Avrupa Adalet Divanı kararları, Su Çerçeve Direktifi ile birlikte, Birlik topraklarında su kaynaklarının yönetiminin temelini oluşturan ve tam olarak yürürlüğe girmesinin en azından ilk aşamada 2027 yılında gerçekleşebileceği Avrupa su hukukunun gövdesini oluşturmaktadır.

Bunların oluşturulma biçimi, AB Üye Devletlerini bu Direktiflerin her birinde öngörülen nihai sonuca ulaşmanın garantörleri olmaya zorlar ve bu nedenle, bu amaçla, bunları kendi ulusal mevzuatlarına dahil etmeye başlamalıdır. Avrupa Su Çerçeve Direktifi durumunda, bunun uygulanması için son tarih, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç yıl olarak belirlenmiştir. Şu anda, incelenen bölgedeki tüm Üye Devletler, bu Direktifi ulusal mevzuatlarına aktarma görevini resmi olarak yerine getirmeye çalışmışlardır, ancak sonuçlar her zaman Topluluk organları tarafından tamamen kabul edilmemiştir. Tablo 15, uygulanması için zaman çizelgesini içermektedir. Su Çerçeve Direktifinin yürürlüğe girmesi, bu yönetmeliğin yalnızca yukarıda belirtilen bütünleştirici işlevi yerine getirmesine değil, aynı zamanda tüm Üye Devletlerde çevreye son derece saygılı bir su kültürünün teşvik etme kapasitesine de olanak tanımıştır.

TABLO 15 Su Çerçeve Direktifi Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Zaman Çizelgesi

Yıl	Referans	WFD Makalesi
2000	Yönerge yürürlüğe girdi	Madde 25
2003	Ulusal mevzuata aktarılması	Madde 23
2003	Nehir havzası bölgelerinin ve yetkililerin belirlenmesi	Sanat 3
2004	Nehir havzalarının karakterizasyonu	Sanat 5
2006	Suların ve korunan alanların durumunun izlenmesine yönelik programların oluşturulması	Sanat 8
2006	Kamuoyuna danışmaya başlayın	Madde 14
2008	Taslak nehir havzası yönetim planlarını kamuoyuna sunun	Sanatlar. 13 ve 14
2009	Tedbir programı dahil olmak üzere nehir havzası yönetim planlarının yayınlanması	Sanatlar. 11 ve 13
2010	Su fiyatlandırma politikalarını tanıttın	Sanat 9
2012	Tedbirlerin operasyonel programlarını yapın	Madde 11
2015	Çevresel hedeflere ulaşın	Sanat 4
2021	Çevresel son tarihlerin ilk uzatımı sona erdi	Sanatlar. 4 ve 13
2027	Çevresel son teslim tarihlerinin ikinci uzatımı sona erdi	Sanatlar. 4 ve 13

Kaynak: Avrupa Toplulukları Komisyonu, 2007; s. 6.

Su kaynaklarını yönetmek için tanımlanan kurumsal çerçeveyi kendileri ile donatıyorlar.

Akdeniz AB Üye Devletlerinde Su Yönetimi Mevzuatı

Avrupa Akdeniz bölgesinde su yönetimi, ilgili Üye Devletlerin parlamentoları tarafından demokratik olarak kabul edilen ve anayasalarına uygun olarak yürürlüğe konulan yasalara dayanmaktadır. Sonuç olarak, su kaynaklarının düzenlenmesinin arkasında yasallık ilkesi yatmakta olup, ilgili karar alma süreçlerinde keyfiliğin dışlanmasını garanti altına almaktadır. 2000 yılından itibaren Üye Devletlerde yürütülen su kaynaklarıyla ilgili yasal faaliyetlerin çoğunun, kendi topraklarında Topluluk düzenlemelerinin uygulanmasıyla ilişkili olduğu ve Su Çerçeve Direktifinin hepsinde su yönetimi için ortak payda olduğu söylenebilir. İlkelerinin uygulanması ve içinde belirtilen hedeflere yönelik arayış, hiçbir koşulda, antik Akdeniz su kültüründen uzak olamaz.

İncelenen ülkelerde su yönetimine ilişkin atılan başlıca yasal düzenlemeler aşağıda sıralanmıştır.

- Yunanistan. 9 Aralık tarihli 3199/2003 sayılı Yunanistan Cumhuriyeti Yasası, Su Çerçeve Direktifini Yunan ulusal hukukuna aktardı. Ülkedeki mevcut su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımını, suyla ilgili ekosistemlerin etkili bir şekilde korunmasını ve yüksek yüzey suyu ve yeraltı suyu kalitesinin güvence altına alınmasını sağlamak için ulusal bir strateji ortaya koyuyor. Bu Yasa, bugün ülkedeki su yönetimi için önemli bir referans noktasıdır.
- Kıbrıs. 5 Şubat 2004 tarihli Su Koruma ve Yönetim Yasası, Su Çerçeve Direktifini Kıbrıs ulusal hukukuna aktardı. Yasa, bu ülkenin sularının yönetiminin yasal temelini temsil eder.
- Malta. Takımadalarındaki su politikasına ilişkin yasal çerçeveyi belirleyen 194/2004 sayılı Kanun, Su Çerçeve Direktifini Malta ulusal hukukuna aktardı.
- İtalya. 18 Mayıs tarihli 183/1989 sayılı Kanunlar ve 5 Ocak tarihli 36/1994 sayılı Kanunlar, 11 Mayıs tarihli 152/1999 sayılı Yasama Kararnamesi ile birlikte İtalya'daki kamu sularını düzenleyen yasal temeli oluşturur ve bir dereceye kadar İtalyan ulusal hukukundaki Su Çerçeve Direktifi içeriğini önceden haber verir. 3 Nisan tarihli 152/2006 sayılı Yasama Kararnamesi, Yasama

16 Ocak tarihli 4/2008 sayılı Kararname, Direktifi resmen İtalyan hukukuna aktardı.

- Fransa. Fransa'daki suyla ilgili yasalar arasında 16 Aralık tarihli 64/1964 sayılı Kanun ve 3 Ocak tarihli 92/1992 sayılı Kanun yer almaktadır. 21 Nisan tarihli 338/2004 sayılı Kanun, Su Çerçeve Direktifini Fransız ulusal hukukuna aktarmıştır. Bu işleve ayrıca 30 Aralık tarihli 1772/2006 sayılı Su ve Su Çevresi Kanunu da katkıda bulunmuştur.
- İspanya. 30 Aralık tarihli 62/2003 sayılı Vergi, İdari ve Sosyal Düzen Tedbirleri Kanunu'nun 129. maddesi, Su Yasası'nın Yeniden Yazılan Metnini (20 Temmuz tarihli 1/2001 sayılı Kraliyet Yasama Kararnamesi) değiştirerek Su Çerçeve Direktifini İspanyol ulusal hukukuna aktardı.
- Portekiz. Portekiz'deki suyla ilgili mevzuata ilişkin olarak, Su Çerçeve Direktifini Portekiz ulusal hukukuna aktaran 15 Kasım tarihli 54/2005 sayılı Kanun ve 29 Aralık tarihli 58/2005 sayılı Kanun dikkate değerdir.

Avrupa Birliği'nde Su Yönetiminin Temel İlkeleri

Su kaynaklarının yönetimi, suyun adil ve sürdürülebilir kullanımı için gerekli faaliyetlerin düzenli bir şekilde yürütülmesinde maddi bir biçim bulan bir sosyal işlemdir. Yönetim her zaman, genel ekonomik planlamada yer alan tahminlere uygun olarak su kaynaklarının kullanımı yoluyla suyun farklı kullanımlarında tasarruf ve ekonomik, sosyal ve çevresel verimliliği teşvik eden talebi rasyonalize etmeye yönelik planların, programların ve eylemlerin yürütüldüğü bölgeyle ilgilidir. Avrupa Birliği'nde su kaynaklarının yönetiminde akılcılık, kullanıcılara yakınlık, bütünleşik yönetim, önceden planlama ve kamuoyunun katılımı gibi özellikler dikkat çekmektedir.

Rasyonellik

Akılcılık ilkesi, AT'yi kuran Antlaşma'da mevcuttur ve AB topraklarındaki üretim süreçleriyle ilgili hükümlere özel bir ilham kaynağı olmuştur. AT politikasıyla elde edilecek hedefler arasında, Antlaşma'nın 174. Maddesi doğal kaynakların ihtiyatlı ve akılcı kullanımını vurgular. Su kaynakları yönetiminin çevresel bileşeni bu ilke etrafında geliştirilmiştir: önlem kavramları,

Bunun içerisinde önleme, kirliliğin kaynağında giderilmesi, sorumluluk ("kirleten öder") ve su kullanımının sürdürülebilirliği yer almaktadır. Rasyonellik, kullanımında içkin olan ekonomik yönleri de kapsar ve bu nedenle, doğal bir kaynak olarak değerlendirilmesinin yanı sıra, kıtlığı nedeniyle ekonomik bir varlık olarak değerlendirilmesi gereken her yerde su bir üretim faktörü olarak görülmelidir. Su Çerçeve Direktifi'nin 9. maddesinde öngörülen suyla ilişkili maliyetlerin geri kazanılması da bu ilkenin bir tezahürü olarak kabul edilebilir. Rasyonellik, tüm ulusal mevzuatlarda uygun su yönetiminin bir gereği olarak ortaya çıkar. Bu kaynakların yönetiminin öncüsü olarak su planlamasına duyulan ihtiyaç da bu ilkenin bir sonucu olarak kabul edilebilir.

Kullanıcılara Yakınlık

Su yönetimiyle ilgili olarak, Avrupa düzenlemeleri karar alma sürecini kaynak kullanıcılarına daha yakın hale getirmeyi amaçlamaktadır. Bu, suyun kullanıldığı bölgelere yönetimi için gerekli tüm faaliyetlerin aktarılması ihtiyacını üstlenen birçok Üye Devlet tarafından izlenen yoldan kaynaklanmaktadır. Örneğin, İspanya'nın Su Yasası'nın (1985) 13.2. maddesi, su yönetimi ilkeleri arasında nehir havzası sistemlerinin birliğine saygı gösterilmesini içerir. Bu, Portekiz'in Su Yasası'nın 3.2. maddesi için de geçerlidir. Su Çerçeve Direktifi ile tanımlanan bölgelerin temel bölgesel referansı nehir havzası kavramıdır, ancak yeraltı suyu ve bununla ilişkili kıyı sularını da kapsayacak şekilde genişletilmiştir. Bu, nehir havzalarının su yönetimi için bölgesel referansı oluşturduğu Üye Devletlerde bu bölgelerin nispeten kolay tanımlanmasını açıklar. Avrupa Direktifi için, su bölgeleri suyun bulunduğu yerlere en yakın yönetim birimidir

kullanılmış veya etkilenmiş ve bunlar Su Çerçeve Direktifi'nin önsözünün 13. Maddesinde öngörülen yakınlık koşulunu karşılamaktadır. Direktif, nehir havzası bölgesini nehir havzası yönetimi amacıyla ana birim rütbesine yükseltmektedir (Madde 2). Şu anda, incelenen Üye Devletlerde, sayısal dağılımı Tablo 16'da belirtilen toplam 67 nehir havzası bölgesi bulunmaktadır.

Su Kaynaklarının Entegre Yönetimi

Avrupa düzenlemelerine göre, nehir havzalarındaki su kaynaklarının yönetimi, özellikle talebi karşılama açısından, bir bütün olarak ele alınarak bütünlük bir şekilde gerçekleştirilmelidir. Bu düzenleyici düzeyde bütünlük ilkesinin geçerliliğinin kanıtı, nehir havzası yönetim planlarının formüle edilmesiyle sağlanır (Su Çerçeve Direktifi'nin 13. Maddesi). Bütünlük ilkesi, su kaynaklarının kullanılabilirliği ve kullanımı ile arazi ve diğer doğal kaynakların kullanımı arasındaki koordinasyona dayanan bütünlük yönetimine ilham verir. Bu süreç, uluslararası toplum tarafından Dublin'de (Uluslararası Su Yönetimi Konferansı, Ocak 1992) ve Rio de Janeiro'da (Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı, 1992) kabul edilen ve daha sonra yenilenen ilkelerin uygulamaya konulması ihtiyacına yanıt niteliğindedir. Nehir havzasının birliği ile ilişkilidir.

Galli Yasası'nın (Legge 36/1994) 8. maddesi, nehir havzasının birliğine saygı gösterilmesinin yanı sıra İtalya'daki su kaynaklarının parçalı yönetiminin üstesinden gelinmesini gerektirir. Fransız Yasası'nın (Loi 93-3/1992) 2. maddesi, su kaynaklarının yönetiminin amacını, farklı kullanımlarının niteliksel ve niceliksel taleplerini uzlaştırarak bunların dağıtımını belirler. İspanyol Su Yasası'nın 13. maddesi, ilk formülasyonunda (1985), ilkeyi benimsemiştir

TABLO 16 Avrupa Akdeniz Ülkelerindeki Nehir Havzası Bölgelerinin Sayısı	
Ülke	Nehir havzası bölgeleri
Yunanistan	14
Kıbrıs	1
Malta	1
İtalya	8
Fransa	9
İspanya	24
Portekiz	10
TOPLAM	67

Su yönetiminin temel ilkelerinden biri olarak kaynakların bütünleşik yönetiminin sağlanması. Portekiz Cumhuriyeti'nin 29 Aralık tarihli 58/2005 sayılı Kanunu'nun 3.1 d) maddesi, suyun ve bu kaynakla ilişkili ekosistemlerin bütünleşik yönetimini bu işlevin temel ilkeleri arasına dahil etmektedir.

Ön Planlama

Avrupa düzenlemelerinde su planlaması, su kaynaklarının yönetimi için gerekli bir ön koşul olarak kabul edilmektedir. Su Çerçeve Direktifi'nin 13. maddesi, her su bölgesi için hazırlanması gereken nehir havzası planlarının içeriğini belirlemektedir. Yunanistan Cumhuriyeti'nin 9 Aralık tarih ve 3199/2003 sayılı Kanunu, nehir havzası kaynaklarının yönetimine ilişkin planların oluşturulması ve geliştirilmesi de dahil olmak üzere Yunanistan'daki su kaynaklarının yönetimine ilişkin ulusal bir strateji getirmiştir. İtalya'da, 11 Mayıs tarihli "Su Kaynaklarının İyileştirilmesi" Yasama Kararnamesi 152/1999, bunların planlanmasını, finansmanını ve yönetimini düzenler. İspanya'nın 3 Nisan tarihli 152/2006 tarihli Kraliyet Yasama Kararnamesi'nin 56. maddesi ve devamı, Su Çerçeve Direktifi uyarınca su kaynaklarının planlanması faaliyetini düzenler.

Fransa'da 3 Ocak 1992 tarihli 92/1992 sayılı Kanunun 3. maddesi, her bir nehir havzası veya havza grubunun yönetim planlarına, su kaynaklarının dengeli yönetimi için temel yönelimleri bir araya getirme görevini yüklemektedir.

İspanya Su Yasası'nın III. Başlığı, su planlamasını kamu su kaynaklarının iyi bir durumda ve uygun şekilde korunması, su talebinin karşılanması ve bölgesel ve endüstriyel kalkınma arasında denge ve uyum sağlanması için bir araç olarak düzenler. Bunun nehir havzası planlarında ve Ulusal Su Planında gerçekleştirilmesi gerektiğini belirtir. 5 Temmuz tarihli 10/2002 sayılı yasa ve bu yasadaki değişiklikler, bunların içeriğini düzenler ve bunlara uyumu garanti altına almak için düzenleyici tahminler oluşturur. Portekiz Cumhuriyeti'nin 29 Aralık tarihli 58/2005 sayılı Kanunu'nun III. Bölümü, su kaynaklarının düzenlenmesi ve planlanmasıyla ilgilidir. Madde 24, Ulusal Su Planı ve nehir havzası yönetim planları dahil olmak üzere su planlamasının hedeflerini ve araçlarını tanımlar.

Yukarıdaki kısa referanslar, bu çalışmanın hedeflediği bölgedeki su kaynaklarının yönetiminde planlamanın ne kadar büyük öneme sahip olduğunu göstermektedir.

Halkın Katılımı

Su Çerçeve Direktifi'nin önsözünün 14. maddesi, başarısının diğer faktörlerin yanı sıra su kullanıcıları da dahil olmak üzere halkın su yönetimiyle ilgili ana kararlara katılımına bağlı olduğunu kabul eder. Her durumda, aktif katılımı teşvik etmek planının görevidir ve bu açıkça resmi dergilerde duyuruların soğuk yayınlanmasından daha fazlasını gerektirir. Bu katılıma, nehir havzası planlarının oluşturulması ve güncellenmesi için bir ön koşul olarak özel vurgu yapılır; bu süreçler sırasında halk, üyelerinin planlar kesin olarak kabul edilmeden önce girdilerini sağlayabilmeleri için uygun şekilde bilgilendirilmelidir. 14. madde bu görevi geliştirir ve daha önce talep ettikten sonra, bu planları formüle etmek için gereken belgelere ve bilgilere erişim hakkını tesis eder.

Kullanıcı Katılımı

Su kullanıcılarının kaynak yönetimine katılımı, planlama süreçlerinde zaman zaman bulunmalarının ötesine geçer. Genel olarak, incelenen tüm Üye Devletlerin mevzuatları, su kaynaklarının yönetimiyle ilgili hem yönetim hem de danışma organlarında aktif olarak bulunmalarını öngörmektedir. Örneğin, Yunanistan Cumhuriyeti'nin 9 Aralık tarihli 3199/2003 sayılı Kanunu, Ulusal Su Konseyi ve Bölgesel Su Konseylerinde kullanıcı temsilcilerini içermektedir. Bu organlar aracılığıyla, Bakanlıklar Arası Su Komitesi, Merkezi Su Ajansı ve Bölgesel Su Müdürlüklerinin kararları üzerinde etkileri vardır. İspanya'da Su Yasası, "Kullanıcı Topluluklarını" su veya diğer kamusal su unsurları üzerinde kullanım haklarına sahip olanların dernekleri olarak tanımlar. Bunlar, ilgili nehir havzası organlarına bağlı olan kamu hukuku şirketleridir. Portekiz Cumhuriyeti Su Yasası'nın 70. maddesi, söz konusu ülkedeki Su Kullanıcı Topluluklarını tanımlar. Fransa'da, 3 Ocak tarihli 92/1992 sayılı Yasanın 31. maddesi, su kaynakları yönetimi alanında genel veya acil nitelikteki tüm suyla ilgili işlerin incelenmesi, yürütülmesi ve işletilmesinde bölgesel grupların katılımını düzenler. İçişleri, İç Güvenlik ve Yerel Özgürlükler Bakanlığı'nın 1 Temmuz tarihli 632/2004 sayılı Emri, amacı kendileriyle ilişkili su işlerinin inşası ve bakımı olan mal sahibi derneklerini düzenler. İtalya'da, yasa, aşağıdaki gibi farklı tipte mal sahiplerinin oluşturulmasını sağlar:

Bunlara gönüllü sulamacı konsorsiyumları da dahil olmak üzere kendilerine verilen sorumluluklara bağlı olarak oluşan topluluklar da dahildir.

İncelenen bölgede, bin yıldan uzun süredir farklı tipte su kullanıcı örgütleri bulunmaktadır. Birçok durumda, su yönetiminin birçok sorununun, özellikle de her bölgede meydana gelen her türlü talebi karşılayacak arzın yetersizliğinin "neleri, nasılları ve nedenleri" konusunda eski bilgi birikimini uygulamaya koymuşlardır. Su kaynaklarının yönetimi, onların aktif katılımı olmadan düşünülemez.

Genel olarak, faaliyetleri bir kuruluş tüzüğü veya yönetmelikleri aracılığıyla düzenlenir. Bunlar, genellikle bir genel kurul, yürütme organı, Başkan ve birçok durumda yönetmeliklerinin ihlallerine ilişkin davaları dinleyen bir mahkemeden oluşan yönetim organlarını tanımlar.

Suyun Kamu Yönetimi

Son olarak, Avrupa Akdeniz ülkelerinde su yönetiminin neredeyse tamamen, ilgili ulusal yasaların hükümleriyle tanımlanan tüzüklere sahip kamu hukukuna tabi idari organlar tarafından yürütüldüğü belirtilmelidir. Bununla birlikte, su gibi hayati, kıt ve tehdit altındaki bir kaynağı düzenlemenin doğasında bulunan teknik karmaşıklıkla birlikte, kullanımını ve talebini planlama ve yönetme işlevlerini yerine getirmeyle ilişkili siyasi sorunlar da hesaba katılmazsa, bu yönetim işlevine ilişkin genel bir bakış eksik kalacaktır. Bu bölgede şu anda yürürlükte olan yasal çerçevenin incelenmesi, yasal hükümlerin yalnızca bugünün ve yarının ihtiyaçlarına yanıt sağlasalar bile, daha önce mümkün olandan daha ileri gittiğini göstermektedir. "Yeni Su Düzeni"ni benimsemek, toplumun geniş kesimleri tarafından gerçek bir kabul sürecini ve ayrıca, olmuş ve hala var olanın ikamesi değil, özümsemesini gerektirir.

Akdeniz su kültürü. Bütün bunlar, yönetim kararlarından etkilenen bölgesel kamu idareleri arasındaki güçler ayrılığı sorunlarının üstesinden gelmeyi ve ayrıca, devletin kamu su kaynaklarına sahipliğini sorgulayan radikal yerel pozisyonları önlemeyi amaçlamaktadır.

Referanslar

- Bgöl, Helmut. Avrupa'daki Son Gelişmeler Su Yönetimi Mevzuatı. Avrupa Su Birliği, Brüksel, 2006.
- CANOVASCUENKA, Juan ve del CAMPOGARCIA, Andres. *Akdeniz bölgesinde sulama suyu yönetimi üzerine çalışma*. Su Sektöründe Bilgi Birikimi Konusunda Avrupa-Akdeniz Sistemi (EMWIS). Sophia Antipolis, Fransa, 2007.
- CANOVASCUENKA, Juan ve MARTÍNEZVICENTE, Davut. *Akdeniz Ülkelerinde Su Tuzdan Arındırma Durumuna İlişkin Rapor*. 2007. IMIDA, IME. Şu anda yayınlanıyor
- CEMAGREF. *Les outils économiques pour la gestion de la requeste en eau en Méditerranée. Bleu'yu Planla* (Mavi Plan). Forum "Avancées de la gestion de la requeste en eau en Méditerranée". Fiuggi, İtalya, 2002.
- CİHMAL EAVRUPA TOPLULUKLAR. *Birinci Su Çerçeve Direktifi 2000/60/EC'nin uygulanmasındaki aşama*. Komisyon Personeli Çalışma Belgesi, Brüksel, 2007.
- KRAMER, Ludwig. *Birlik'te El Derecho de Aguas Avrupa. Gerçek Durum ve Perspektifler, İspanya'ya Bakış*. Derecho de Aguas. Instituto Euromediterraneo del Agua. Fundación Consejo de Europa, Murcia, 2006.
- MARGAT, Jean. *Çağdaşlar ve perspectives d'évolution des demandes en eau dans les pays méditerranéens. Bleu'yu Planla*. Forum "Avancées de la gestion de la requeste en eau en Méditerranée". Fiuggi, İtalya, 2002.